

Важко збирати матеріал, а ще важче писати про героїзм російських білих генералів, що встали на захист «Єдиної і невідомої» Росії, встали на захист тієї святої для них ідеї, на якій їх виховували з дитинства. Переважна більшість з них вірою і правдою служили Великій Росії і династії Романових, що була символом цієї Великої Росії. Вони йшли за словами генерала Врангеля «освободить от красной нечисти Родную землю».

Зазначимо, що всі вони були рішучими противниками незалежної України (як УНР) і ніколи не були лояльними до української національної ідеї, але одночасно вони фанатичного і непримиренно і послідовно поборювали більшовизм.

Їх вірність присязі і Батьківщині, мимоволі викликає до них повагу, незважаючи на те, що вони були нашими ворогами. Їхній героїзм і самопосвята стоїть вище від тих генералів і офіцерів, що перейшли на бік червоних.

Чи далеко зайшов знаменитий герой війни, генерал Брусилів, перейшовши до більшовиків? Ні! Більшовики ненавиділи царських генералів і офіцерів і в тому числі георгіївських кавалерів і майже всі, хто попав у їх руки, були знищені. Згадаймо долю Єгорова, Тухачевського та інших.

Громадянська війна в Росії була жорстоким періодом в історії, але більшовики перевищили своєю жорстокістю будь-які режими.

Згадаймо, як жорстоко і по-садистськи вони знищили дочок, сина-інваліда, малолітнього хлопчика і дружину царя Миколи II.

Адмірал Олександр Колчак був блискучим морським офіцером, гордістю Чорноморського і Балтійського флотів. Він був вимогливим і чесним з підлеглими. Навіть у роки війни Колчак вперто «воював» з російською бюрократією, намагаючись суттєво збільшити чисельність російського флоту. Після більшовицького перевороту Тимчасовий всеросійський уряд призначив Колчака Верховним Головнокомандуючим всіма збройними силами Росії.

Армія Колчака спочатку здобула цілий ряд перемог над комуністами але в силу роз'єднаності білого руху та інших причин, більшовики здобули перемогу на Східному фронті. На початку 1920 р. відмовився від займаних постів і виїхав в Іркутськ. Там командував Чехословацьким корпусом намагався врятувати адмірала, але як завжди, есери і меншовики, ліві за поглядами і короткозорі в політиці, видали О.Колчака більшовикам.

Зберігся протокол допиту адмірала Колчака. На всі питання, адмірал відповідав з гідністю, обстоюючи перед червоними свої погляди.

Довгі роки радянська історіографія і комуністичні агітки змальовували адмірала, як лютого ворога російського народу. Але це була чергова фальсифікація. Адмірал Колчак мав у своєму розпорядженні золотий запас Росії. Він міг легко, маючи велику армію, переправити золото у США, Японію чи бодай у Китай, але він не зробив цього і все золото опинилось у руках більшовиків. Навіть на страту адмірал Колчак йшов як справжній російський офіцер, не просив порятунку, а сміливо дивився смерті в очі і був розстріляний чекістами.

Цікавою є доля його коханої жінки, не дружини, Анни Тимиревої. Анна була поетесою, акторкою і музикантом. Красуня. Вона була заарештована в цьому ж вагоні, що і Колчак і, незважаючи на допити, муки – ніколи не відмовилася від коханого! Майже 40 років Анна Тимирева відсиділа в ГУЛАГу чи була під слідством. В одному із своїх віршів вона писала:

Так глубоко ты в сердце врезан мне
Что даже время повернуло силу
Что четверть века из своей могилы
Живым ты мне являешься во сне.

Влада Рад реабілітувала цю унікальну жінку лише в 1960 р.

Після відречення Колчака від посади Головнокомандуючого Білою армією Росії, на цю посаду був призначений генерал Антон Денікін. В Першій світовій війні він командував Західним і Південно-Західним фронтами і був талановитим воєначальником. Разом з не менш талановитим генералом Алексеєвим, Денікін, після більшовицького перевороту, почав формувати Добровольчу армію, яку очолив після загибелі Л.Корнілова. Денікін був рішучим противником незалежності України і вів вперті бої з Армією УНР. Як відомо, Денікін підписав мирну угоду з Українською галицькою армією. Антанта допомагала Денікіну, але ця допомога була малоефективною, чим скористалися більшовики і під їх тиском, денікінці відступили на Кубань та в Крим.

Генерал-лейтенант А.Денікін не втілив у життя свої мрії не захопив Москву. Вже в Криму він подав у відставку, передавши командування генералу Врангелю. І попрощавшись з нею та офіцерами, разом з генералом Ромашовським зійшов на англійський міноносець, щоб ніколи вже не повернутись до дорогої йому Росії. Перебуваючи за кордоном, Денікін видав свої унікальні спогади під назвою «Очерки русской смуты». Помер у 1944 р. у США.

Головнокомандувач російською армією генерал Лавр Корнілов за твердженням більшовиків, був бездарним командувачем. Очевидно прапорщик Дибенко був кращим за нього. В серпні 1917 р. Корнілов організував виступ, названий більшовиками «заколотом», який придушили есери, а не більшовики і не дали Корнілову вступити в Петроград. До речі, з наказу Корнілова було, українізовано в 1917 р. 34-й корпус генерала П.Скоропадського. Після більшовицького перевороту Корнілов перебрався на Дон і активно формував антибільшовицькі загони.

Довгі роки радянські історіографія фальшувала смерть генерала Корнілова, що сталася

нібито від рук революційних солдатів. Насправді, цей бойовий генерал загинув від численних ран під час боїв за Катериноград.

І останній керівник антибільшовицького руху – генерал Петро Врангель, що був після Денікіна Правителем Півдня Росії, який ставши командувачем, видав два накази по армії. Цитуємо частково наказ № 2 від травня 1920 р. «Слушайте, русские люди, за что мы боремся:

За освобождение русского народа от ига коммунистов, бродяг и каторжником, в конце разоривших Святую Русь...» В еміграції барон Врангель створив Російський загальновійськовий союз.

Генерал Врангель помер загадково, у розквіті сил. І є думка дослідників, що його отруїли агенти ОГПУ. В Петрограді місцева ЧК розстріляла всю близьку і дальню родину, а мати, пройшовши жахи перших років перебування при владі червоних, зуміла таємно перейти кордон з Фінляндією. Не менш загадковою є смерть і одного з творців Білої армії – генерала Алексеєва.

Цікавою фігурою в Білому русі був генерал Петро Краснов. В часі війн командував Північно-західним фронтом, а після жовтня, О. Керенський зняв його з фронту, наказуючи придушити силою зброї більшовизм у столиці. В 1918 р. він очолив Військо Донське, яке сміливо воювало з червоними. Генерал Краснов був у дружніх стосунках з українським гетьманом П. Скоропадським. уже після громадянської війни, перебуваючи на еміграції в Німеччині, продовжував боротьбу з комуністами. Нагадаймо читачам, що більшовики масово винищували російських козаків та їх сім'ї в часі Громадянської війни і тому останні мали за що ненавидіти нову владу.

По-різному можна трактувати участь Краснова в боротьбі проти більшовиків на боці німців, але російський народ ніколи не мав би забути трагізм козацтва, коли в кінці війни англійці почали козаків видавати більшовикам – сотні з них разом з сім'ями застрелилися, інші втопилися в ріці Мур, що в Австралії, інших – кілька десятків тисяч розстріляли смершівці, тобто повторилося те саме, як у Криму, коли Роза Землячка і Бела Кун наказали розстріляти і втопити понад 100 тисяч білих солдатів і офіцерів, що не хотіли полишати Росію. Англійці видали генерала Краснова та інших генералів радянській владі і згідно указу від 19 квітня 1943 р. все козацьке керівництво було засуджене як зрадники і їх повісили на Красній площі у Москві 197 р. Серед страчених були генерали: П. Краснов, А. Шкуро, Султан Гірей Клич, т. Доманов, фон Паннвіц Гельмут Вільгельм, тоді ж стратили і генерала Власова.

Генерал Микола Юденич був одним із керівників білого руху. В роки війни – командувач Кавказьким фронтом, а далі на території Естонії сформував Північно-Західний добровольчий корпус і розпочав Збройну боротьбу проти червоних, наступаючи на Петроград. Після поразки емігрував у США і помер у 1933 р.

Трагічною виявилась доля генерала Міллера, що командував білими військами на півночі Росії. В 1937 р. його видав, завербований чекістами, генерал Скоблін з дружиною,

відомою співачкою – Надією Плевецькою. До речі, генерал Скоблін був заступником генерала Міллера в одній із антирадянських організацій. Агенти НКВД схопили генерала Міллера у французькому порту Гавр і зв'язаного перевезли на борт радянського судна «Марія Ульянова», який тут же відплив до Ленінграду і 29 вересня 1937 р. Міллер був уже в Лубянці, де його чекав Єжов. До речі, дружина генерала Міллера була родичкою дружині О.Пушкіна – Наталії Гончаровій, яка, як відомо, була правнучкою українського гетьмана П.Дорошенка. але це не допомогло. Його розстріляли за наказом керівництва СРСР. Генерал Скоблін втік до Радянського Союзу, а дружину заарештували французькі спецслужби і вона отримала 20 років каторги.

Ще перед викраденням генерала Міллера, радянські спецслужби вчинили таку ж акцію і проти генерала Кутепова. Раніше більшовиками були розстріляні генерал Роман фон Штернберг-Унгерн, що діяв у Забайкаллі, а також генерал Григорій Семенов, якого чекісти схопили в Маньчжурії і розстріляли у 1946 р.

Нагадаймо читачам, що більшовики знищили і чимало українських генералів і політичних діячів, як-от: генерала Микитку, генерала Ціріца, полк.г. Коссака, генерала Тютюнника, генерала Петрова, генерала Гандзюка, генерала Грекова, який 11 років відсидів у ГУЛАГу, генерала Романа Шухевича та інших.

В цілому, керівництво Білим рухом, як політичне так і військове, було ворожим до України, але вони все ж так були білими, а не червоними і неодноразово показували як російським, так і іншим молодим поколінням, як треба любити Батьківщину.

Ігор Федик